

PENG' PONG

– SÆTTER HVERDAGSØKONOMI PÅ SKOLESKEMAET

Undervisningsvejledning til Danske Bank modulet – Mig og pengene

Peng' Pong er et undervisningsmateriale for elever på mellemtrinnet om hverdagsøkonomi. I forløbet med Peng' Pong møder eleverne øvelser, der udfordrer dem på deres vaner, får dem til at reflektere over deres prioriteringer og italesætter dilemmaer, de kender fra deres egen hverdag. Eleverne skal undervejs tage ansvar for egne valg og prioriteringer og sætte ord på dem.

OM MATERIALET

Peng' Pong har udviklet 4 moduler, og modul 1 kan bruges i forbindelse med Åben Skole. Det er her skolerne kan invitere jer fra Danske Bank ind, og undervise i modul 1. Det er et meget relevant tilbud, da I kommer som omgivende samfundsressource og giver mulighed for variation og differentiering i skoledagen. Modul 1 er blevet komprimeret til jer i Danske Bank, så øvelserne passer til 1,5 times undervisning. De resterende øvelser kan læreren finde inde på hjemmesiden www.pengpong.dk, hvis klassen ønsker at arbejde mere med modulet "Mig og pengene".

I løbet af modulet møder eleverne en række øvelser. Øvelserne sætter fokus på elevernes eget forhold til økonomi i hverdagen, og det er essentielt at der ikke er noget rigtigt eller forkert svar. Formålet med modulet er at blive bevidst, og tage stilling ud fra sine egne prioriteringer. I øvelsen "Prioriteringsleg" over eleverne sig i at prioritere i forhold til deres økonomiske situation. Øvelsen "Spare op eller låne?" klæder eleverne på til at tage valg, om hvornår det er ok at låne, og hvornår det er bedst at spare op. I øvelsen "Min spaghetti bolognese" skal eleverne handle ind til retten, og bliver på den måde gjort opmærksom på de valg og prioriteringer, man foretager i hverdagen.

Vi har udarbejdet undervisningsvejledningen, så materialet er lige til at gå til. Til alle øvelser er der en oversigt over estimeret tidsforbrug, baggrund til øvelsen, en udførlig fremgangsmåde, samt lidt om formålet med øvelsen og en oversigt over anvendte materialer.

INTRODUKTION

TID

5 min

BAGGRUND

Introduktion til dagens program så eleverne får en oversigt over, hvad de skal igennem. Dagens hovedfokus er, at eleverne skal lære noget om at prioritere, noget om hvornår det er ok at låne, hvornår man bør spare op, samt hvordan man kan udfordre sine pengevaner.

Inden du går i gang med dagens program og skal til at undervise, bør du have læst hele undervisningsvejledningen grundigt igennem.

FREM GANGSMÅDE

Start med at fortælle om, hvad Peng' Pong går ud på, fx:

- Hverdagsøkonomi for elever på mellemtrinnet.
- Vi skal lave øvelser, der gør os klogere på vores hverdagsøkonomi.

Vis eleverne programmet for dagen, og knyt gerne ganske kort nogle ord til de enkelte punkter.

Afspil herefter "Introduktionsvideoen". I videoen fortæller to unge om, hvad hverdagsøkonomi er. I slutningen af videoen stilles spørgsmålet: "Hvad vil du vælge til aftensmad? Pasta med pesto eller McDonalds?".

Lad gerne en del af eleverne svare på spørgsmålet, så de får en fornemmelse af, at det er et trygt rum, hvor alle kan deltage. Efter at have hørt nogle stykker, kan man evt. spørge ind til nogle af dem med spørgsmål som: Ville du altid vælge det? Tænker du på prisen? Hvem betaler, når du køber fastfood? Osv.

FORMÅL/LÆRINGSMÅL

Eleverne får en fornemmelse for, hvad der skal ske i løbet af dagen.

Eleverne får en forklaring på, hvad hverdagsøkonomi er.

Eleverne får en oplevelse af, at det er nemt at deltage og komme med sine meninger/holdninger.

MATERIALER

PowerPoint-slides

Introduktionsvideo

PRIORITERINGSLEG

— SÆTTER HVERDAGSØKONOMI PÅ SKOLESKEMAET

TID

Ca. 25 min.

BAGGRUND

Det kan være svært at prioritere i sin økonomi. Hvis man bruger penge på noget, er der færre penge til andet. Samtidig har vores forskellige økonomiske forudsætninger betydning for, hvilke muligheder vi har.

FREM GANGSMÅDE

I øvelsen skal eleverne forsøge at vælge, hvordan de vil prioritere deres penge i fremtiden.

Start med at tage udgangspunkt i de tre spørgsmål på slidet:

- Hvad betyder det at prioritere?
- Kan I komme med eksempler på prioriteringer?
- Hvad prioriterer I hjemme hos jer selv?

Snak derefter om, at man i samfundet har forskellige udgangspunkter for sine valgmuligheder. Eleverne skal igen gennem 4 forskellige scenarier/runder, hvor de har forskellige økonomiske forudsætninger.

Eleverne arbejder individuelt med øvelsen og sparrer med sidemanden. Efter de har valgt, hvilke kort de prioriterer i hver runde, snakker de kort sammen med sidemanden om, hvorfor de har valgt som de har.

Eleverne skal vælge et kort fra både "bolig", "aktivitet" og "mad". Det er vigtigt at fortælle dem, at det billede der er til de enkelte ting, kun er et eksempel. Det er den tekst, der står til de enkelte ting, som de skal tage udgangspunkt i, når de vælger. Forklar desuden eleverne, at hvis de har point tilovers, svarer det til, at de sparer op til noget (fx ferie, bil og lign.).

1. del:

- Eleverne sidder med alle brikkerne foran sig. Læreren er tovholder. Eleverne følges ad.
- Eleverne skal prioritere hvordan de vil bo, hvad de vil spise, og hvilken fritidsaktivitet de vil gå til.
- Eleverne har 10 point til at fordele på de 3 kategorier.
- Eleverne sammenligner med sidemanden, inden læreren samler op.

2.del:

Læreren kan fortælle, at der er sket en ændring i deres liv. De er blevet forfremmet og får nu en bedre løn. Derfor har de nu 15 point.

- Lav øvelsen igen.

3 del:

Læreren kan fortælle, at der er sket endnu en ændring i deres liv. Personen til venstre har arvet en masse penge og har derfor 19 point at bruge. Personen til højre har desværre mistet sit arbejde og har derfor kun 7 point at bruge.

- Lav øvelsen igen.

4 del:

Nu skal eleverne selv prøve at finde ud af, hvor mange point de har brug for til den måde, de gerne vil leve på. De vælger de 3 kort, der passer mest realistisk til det liv, de gerne vil have.

- Lav øvelsen igen.

Læreren initierer de gode snakke løbende, fx ved at:

- få eleverne til at sammenligne løbende med hinanden.
- gå rundt i klassen og spørge nysgerrigt:
 - „Hvad er vigtigst for dig, og hvorfor“
 - „Hvordan føles det at have mange point?“
 - „Hvordan føles det at have få point?“
 - „Har alle mennesker lige mange point?“
 - „Tror I, der er nogle, der har færre point end 7 i Danmark?“
 - „Hvad er den rette pointmængde for dig?“

Når eleverne er igennem alle runder/scenarier, laver I en fælles opsamling på klassen, ud fra de slides, der er i PowerPoint-præsentationen:

*„Var det svært at vælge?“
„Hvad prioriterer du højest?“
„Hvordan føles det at have mange point?“
„Hvordan føles det at have få point?“
„Har alle mennesker lige mange point?“
„Hvor mange point har du brug for i dit liv?“
„Hvorfor er det vigtigt at kunne prioritere?“*

Når øvelsen slutter, er det vigtigt, at eleverne har en forståelse for, at det er vigtigt at kunne prioritere, og at man ikke nødvendigvis har brug for mange penge for at kunne prioritere det, som er vigtigst for en.

FORMÅL/LÆRINGSMÅL

Kendskab til forskellige levestandarder.

Eleven kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik.

Eleven skal få en øget forståelse for prioritering og værdi.

Eleverne skal få en forståelse for, hvorfor nogle prioriterer anderledes end dem selv.

MATERIALE

Kortene til "Prioriteringsleg" printes i et sæt pr. elev.

BRAIN-BREAK

— SÆTTER HVERDAGSØKONOMI PÅ SKOLESKEMAET

Her kan det være en god ide at tage en lille pause, hvor eleverne kommer op at stå og får ny energi.

TÆL TIL TI

Stil jer i en rundkreds.

I skal i fællesskab tælle til ti.

MEN der er kun én der må sige tallet.

Start forfra, hvis nogle siger det på samme tid.

Der må ikke kommunikeres på andre måder undervejs.

MIN SPAGHETTI BOLOGNESE

– SÆTTER HVERDAGSØKONOMI PÅ SKOLESKEMAET

TEMA

Indkøb af aftensmad og prioriteringer.

TID

20-25 min.

BAGGRUND

Det kan være svært for mange at forholde sig til, hvad ting koster og særligt ting som madretter, hvor mange varer sammenblandes. Øvelsen er med til at give en forståelse for, hvad ens prioriteringer betyder for prisen.

FREM GANGSMÅDE

Øvelsen går ud på, at eleverne skal handle ind til en spaghetti bolognese. Eleverne får en indkøbsseddel, så de ved, hvad der skal handles. Nogle af varerne har de i forvejen derhjemme, fx olie, krydderier og forskellige grøntsager. Eleverne skal handle ind til at lave retten til en familie på 4-6 personer.

1. De forskellige varer fordeles i grupper 5 forskellige steder i klassen, så fx alle de forskellige muligheder for spaghetti ligger på samme bord.
2. Eleverne tager deres indkøbsseddel med rundt til bordene og skriver det valgte mærke samt prisen på varen ned (den finder de på bagsiden af kortet). De skal ikke selv regne om til korrekte mængder, da priserne på bagsiden er regnet om til de korrekte mængder. De må ikke vise eller fortælle prisen på deres varer til andre - brug slide om fremgangsmåde.
3. Eleverne regner den samlede pris for deres spaghetti bolognese ud
4. Eleverne går sammen med deres sidemand/makker og snakker ud fra spørgsmålene på slide (Punktet kan evt. springes over, men har den funktion, at de alle får snakket om deres valg):
 - Hvor stor forskel er der i prisen på jeres indkøb?
 - Er der noget, I blev overraskede over?
 - Hvor dyrt/billigt tror I, man kan lave spaghetti bolognese med de varer, I kunne vælge?
5. Efterfølgende snakker man fælles om elevernes valg:
 - Var der noget I blev overraskede over?
 - Hvor dyrt/billigt tror I, man kan lave spaghetti bolognese med de varer, I kunne vælge?
 - Hvilken sammenhæng er der mellem ens indkøb og ens prioriteringer?
 - Hvorfor tror I, at I har valgt de varer, I har?
 - Pris og kvalitet (fx økologi)
 - Vaner hjemmefra
 - Varens udseende

Fortæl i klassen om nedenstående:

Den billigste kombination man kan lave, koster ca. 55 kr. Den dyreste er på ca. 125 kr. Det svarer til en forskel på 30000 kr./år. Det betyder også, at man har mulighed for at foretage andre prioriteringer. Hvis man sparer på pengeforbrug til mad, kan det give mulighed for at spare op til andet (fx ferie, spillekonsol, mobiltelefon mm.).

Det er vigtigt at slå fast, at det er helt i orden at vælge dyre varer og/eller økologiske varer, og at det simpelthen er et spørgsmål om, hvad man prioriterer. Samtidigt er det væsentligt at snakke om, at mange valg er foretaget ud fra vaner, og at alle de valg er mulige at ændre på - man kunne prøve den billige version, måske er den lige så god eller bedre.

Øvelsen kan eventuelt gentages, hvor man skal forsøge at lave den billigste, den dyreste eller den man normalt får derhjemme. Man kan desuden bruge øvelsen i forhold til andre retter.

FORMÅL/LÆRINGSMÅL

Eleverne lærer at forholde sig til pris og kvalitet, samt hvad forskellige prioriteringer medfører. Eleverne bliver udfordret på deres vaner.

MATERIALE

Arket "indkøbsliste" skal printes til alle elever.
Varekort printes i et sæt pr. klasse.

EVALUERING

TID

5 min.

FREM GANGSMÅDE

Eleverne bruger QR-koden eller linket til at komme ind og udfylde baggrundsinformationer og svare på spørgsmål, der har forbindelse til modulets indhold.

MATERIALE

Slides på PowerPoint
Device med internetadgang

OPSAMLING PÅ DAGEN

TID

5 min.

BAGGRUND

For at viden rod fæster sig, kan det være godt med gentagelser og opsummeringer. Punktet skal sætte fokus på, hvad eleverne har lært i modulet, og gøre dem opmærksomme på, at de har mulighed for at forandre vaner og adfærd på baggrund af det, de har lært.

FREM GANGSMÅDE

Snak om spørgsmålene på slide:

- Hvad har jeg lært i dag?
- Hvad vil jeg fortælle om dagen, når jeg kommer hjem?
- Er der noget, jeg vil gøre anderledes fremadrettet?

Kom gerne rundt om alle de forskellige øvelser, og snak om, hvad de har lært ift. prioriteringer, opsparing og lån samt vaner.

Eleverne skal tage øvelsen "Prioriteringsleg" med hjem og lave den sammen med nogle fra familien. Desuden tager de deres indkøbsliste fra "Min spaghetti bolognese" med hjem, og fortæller om hvad de lærte af øvelsen. Derudover skal de opfordres til at fortælle hjemme om de ting, de har lært i dag.

FORMÅL/LÆRINGSMÅL

Opsummering af de vigtigste elementer i modulet.
At de tager deres nye viden i anvendelse i deres hverdag.

MATERIALE

PowerPoint-slide
Øvelserne "Prioriteringsleg" og "Min spaghetti bolognese"